

Analýza poradenských pracovišť vysokých škol ČR

Závěrečná zpráva z výzkumu

Zpracoval: PhDr. Pavel Kuchař, CSc

listopad 2008

Úvod

Předložená zpráva shrnuje výsledky z šetření poradenských pracovišť českých vysokých škol. Jelikož nebyl k dispozici jejich aktuálně platný seznam, musel být vytvořen na základě analýzy webových stránek všech veřejných i soukromých vysokých škol v ČR. Všechna takto identifikovaná poradenská centra (bylo jich 57) byla obeslána elektronickým dotazníkem, který respektoval specifika typů poradenských pracovišť. Vlastní sběr dat byl organizován jako vyčerpávající šetření prostřednictvím internetového dotazování a probíhal ve dvou vlnách. První se konala v období červen-červenec 2008 a v jejím průběhu bylo získáno 30 řádně vyplněných dotazníků. Druhá, jejímž cílem bylo znovuobeslání těch pracovišť, která neodpověděla v první vlně, proběhla v říjnu 2008 a vyplněné dotazníky poslalo 5 pracovišť. Celkem bylo získáno 35 dotazníků.

Jako doplněk k tomuto šetření byla připravena sonda určená těm vysokým školám, které nemají ustavena vlastní poradenská pracoviště. Jejím cílem bylo zjistit, zda i při absenci takového pracoviště poskytuje daná vysoká škola nějaké poradenství (a pokud ano, jaké) a zda daná škola s vytvořením specializovaného poradenského pracoviště počítá (a pokud ano, v jakém horizontu). Zde bylo získáno 7 řádně vyplněných dotazníků.

Dotazník hlavního šetření měl dvě části. První byla určena všem pracovištím a zjišťovala jejich charakter, specializaci a náplň práce, organizační zakotvení v rámci vysoké školy, finanční, prostorové a personální podmínky, vzdělávání pracovníků, strukturu klientů, otázky propagace a výhledy pracovišť do budoucna. Druhá část dotazníku byla věnována specifickým problémům jednotlivých typů poradenství a byla k vyplnění přístupná poté, kdy byl v úvodu dotazování daný typ poradenství označen jako poskytovaný (tj. těm pracovištím, která daný typ neposkytovala, nebyla příslušná část dotazníku otevřena).

1. Struktura souboru

Ke zpracování byly zařazeny dotazníky z dále uvedených poradenských pracovišť:

- 1 Informačně-poradenské centrum UK v Praze, Rektorát
- 2 Psychologická poradna pro vysokoškoláky při FF UK Praha, katedra psychologie
- 3 Mediatéka FF UK, Jazykové centrum
- 4 Poradenské centrum pro studenty UK HTF se specifickými potřebami v Praze
- 5 Ústav pro humanitní studia v lékařství UK v Praze, 1. lékařská f.
- 6 Studentská poradna 3.LF UK při Ústavu zdraví dětí a mládeže v Praze
- 7 Středisko služeb pro studenty LF UK v Plzni
- 8 Centrum informačních a poradenských služeb ČVUT Praha, rektorát
- 9 Kariérní centrum při ČVUT v Praze, Rektorát
- 10 Psychologická poradna Fakulty dopravní ČVUT
- 11 Poradenské a náborové centrum CVUT FEL v Praze
- 12 Rozvojové a poradenské centrum, VŠE v Praze
- 13 Poradenské středisko pro studenty ČZU se speciálními potřebami v Praze, Institut vzdělávání a poradenství
- 14 Poradenské centrum Policejní akademie ČR Praha
- 15 Poradenské centrum MU v Brně
- 16 Institut celoživotního vzdělávání VUT v Brně - sekce Poradenství pro studenty
- 17 VUT v Brně, Fakulta stavební
- 18 Poradenské centrum pro studenty, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Institut celoživotního vzdělávání
- 19 Univerzita obrany Brno, fakulta ekonomiky a managementu
- 20 Poradenské centrum VŠB-TU Ostrava
- 21 Koordinátorka studia handicapovaných na FEI VŠB-TU Ostrava
- 22 Prorektorát pro řízení výuky/vedoucí studií, Vysoká škola podnikání, a.s. Ostrava
- 23 Akademická poradna UTB ve Zlíně
- 24 Profesionálně poradenské centrum FF UP v Olomouci
- 25 Centrum poradenské služby CMTF UP Olomouc
- 26 Vysokoškolská sociálně-právní poradna, Pedagogická fakulta UP Olomouc
- 27 JČU v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta
- 28 Vysokoškolská psychologická poradna, JČU České Budějovice, Pedagogická f.
- 29 Informační a poradenské centrum ZČU v Plzni
- 30 Univerzitní poradenské centrum, UJEP v Ústí nad Labem
- 31 Poradenské centrum, Univerzita Hradec Králové
- 32 Pedagogicko psychologická poradna LF UK Hradec Králové
- 33 Akademická poradna a poradna pro zpřístupňování studia lidem se zdravotním postižením, TU v Liberci, Centrum dalšího vzdělávání
- 34 Akademické poradenské centrum UJAK Praha
- 35 Kabinet profesní přípravy, Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.

Bližší pohled na tento seznam ukazuje, že na některých vysokých školách existuje více poradenských pracovišť. Nejedná se tedy o zastupování 35 vysokých škol, ale právě „jen“ o pra-

coviště, která často existují při fakultách nebo dokonce při katedrách (FF UK). Sloučíme-li tedy tato pracoviště podle jednotlivých vysokých škol, docházíme k počtu 20 vysokých škol, z toho jsou tři soukromé (UJAK Praha, VŠP Ostrava a MVŠ Olomouc). Z přehledu také vyplývá, že ze státních vysokých škol nejsou zastoupeny VŠCHT Praha, Univerzita Pardubice, Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě, Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně a umělecké vysoké školy (je ovšem možné, že na nich poradenská centra nejsou zřízena).

Určitým problémem je forma prezentace zjištěných dat. Vzhledem k malému rozsahu souboru je procentní vyjádření poněkud problematické. Proto tam, kde jsou procenta uváděna, jsou doplněna také absolutními počty. V druhé části zprávy, která je věnována samostatným částem dotazníku pro jednotlivé typy poradenství, jsou uváděny pouze absolutní četnosti.

2. Specializace a náplň práce poradenských pracovišť

Vstupní informací celého dotazníku bylo zjištění základních typů poskytovaného poradenství. Pořadí je následující:

	%	<i>Abs. počet</i>	<i>Medián poměru</i>
Psychologické a sociálně psychologické poradenství (PSP)	77	27	20
Profesní poradenství (PP)	74	26	13
Studijní orientace pro studenty všech forem vš. Studia (SO2)	66	23	20
Studijní orientace pro uchazeče o vysokoškolské studium (SO1)	46	16	14
Poradenství pro studenty se specifickými potřebami (SPP)	46	16	10
Jiná činnost kromě poradenství	40	14	20
Právní poradenství (PRAP)	34	12	8
Jiný typ poradenství	26	9	10

Nejčastěji poskytovaným typem poradenství je psychologické a sociálně psychologické, následované profesním poradenstvím a studijním poradenstvím pro studenty všech forem studia. Ostatní typy jsou využívány méně než polovinou pracovišť.

Je ale jasné, že jednotlivé typy poradenství jsou vzájemně kombinovány podle potřeby, ale možná i možností daného pracoviště. Pouze čtyři z nich se věnují všem typům včetně dalších činností (Informačně-poradenské centrum UK v Praze, Centrum informačních a poradenských služeb ČVUT Praha, Akademická poradna UTB ve Zlíně a Akademická poradna a poradna pro zpřístupňování studia lidem se zdravotním postižením TU v Liberci), nejčastější kombinace je zalo-

žena na různém podílu prvních tří nejčastěji uváděných typů (tj. psychologického, profesního a studijního poradenství). Vzájemné podíly jsou dosti odlišné, poslední sloupec v tabulce ukazuje hodnotu mediánu, tj. střední hodnotu uváděného poměru. Nejširší je rozpětí u nejčastěji uváděného psychologického poradenství, které se pohybuje od 5 až do 100 % (uváděný medián je na úrovni 20 %, tj. polovina pracovišť uvádí jeho podíl do 20 %).

Z jiných typů poradenství byly uváděny např. psychoterapie, mentoring, partnerské soužití, podpora zdraví a zdravého životního stylu, prevence a zvládání stresu a některé další, méně zastoupené typy.

Pod označením „Jiná činnost kromě poradenství“ se nejčastěji objevovala vzdělávací a osvětová činnost, které se věnuje 66 % pracovišť, a práce na grantech a projektech (60 %). Z dalších činností to bylo zhruba ve stejné míře (34-37 %) propagace školy, organizování průzkumů uplatnění absolventů a navazování kontaktů s potenciálními zaměstnavateli studentů. Jen okrajově se pracoviště věnují organizování průzkumů trhu pracovních příležitostí (17 %).

Ve své činnosti pracoviště nejvíce spolupracují s poradnami jiných vysokých škol (60 %), příp. s jinými poradnami a stejné vysoké škole (54 %), a dále s neziskovými organizacemi (46 %), se zaměstnavateli (40 %), se středními školami (31 %) a nejméně často s úřady práce (23 %).

Každý typ poradenství vyžaduje používání specifických metod práce. Následující tabulka ukazuje, které metody jsou ve kterých typech poradenství využívány (v %).

	<i>Studijní orientace pro uchazeče</i>	<i>Studijní orientace pro studenty</i>	<i>Profesní poradenství</i>	<i>Psychologické poradenství</i>	<i>Poradenství pro studenty se specifickými potřebami</i>	<i>Právní poradenství</i>
Rozhovory	49	63	69	74	43	34
Dotazníky, ankety	14	29	34	26	17	-
Standardizované testy	6	17	29	31	17	-
Studium dokumentace	20	31	23	34	31	17
Pozorování	20	37	34	60	29	6
Semináře, workshopy	9	37	40	26	26	9
Letáky, publikace	40	40	49	29	23	6
On-line elektronický inf. systém	20	23	23	20	23	6
Telefonická komunikace	46	57	40	43	34	20
E-mail	43	60	51	46	37	23
Veletrhy	29	9	26	3	14	-
Prezentace	34	17	26	11	29	9
Jiné	3	-	6	3	3	-

Z jednotlivých metod jsou ve všech typech poradenství nejčastěji využívány rozhovory (bez nichž se fakticky neobejde psychologické i profesní poradenství), hojně E-mailová a telefonická komunikace a letáky. Další typy metod jsou již vázány na příslušné typy poradenství – testy, pozorování a studium dokumentů zejména v psychologickém a profesním, veletrhy ve studijní a profesním atd.

Účinnost používaných metod je nejčastěji zjišťována prostřednictvím neformálních rozhovorů s klienty (77 %), dotazníkové způsoby jsou již okrajové (dotazníky pro klienty po skončení příslušné aktivity uvedlo 26 % a po určitém období 11 % pracovišť). Účinnost nezjišťuje jen 14 % (tj. 5) pracovišť.

3. Postavení poraden, jejich financování, prostorové podmínky a technické vybavení pracovišť

Jak již vyplývá z přehledu pracovišť, mírná většina z nich má celouniverzitní charakter (54 %, tj. 19). Dalších 29 % (tj. 10) pracovišť je fakultních, dvě jsou katedrální a jedno samostatné. Tři pracoviště existují v rámci ústavů.

Činnost poradenských center je nejčastěji vymezena v dlouhodobých záměrech jejich zřizovatele (60 %) a v organizačních a vnitřních řádech (54 %). Zmiňována je také ve výročních zprávách (46 %) či v jiných dokumentech (34 %).

Čtvrtina pracovišť má statut schválený senátem příslušné fakulty či univerzity, dalších 26 % jej sice má již zpracovaný, ale dosud neschválený. Polovina pracovišť nemá dosud statut zpracovaný.

Financování práce poraden je zajišťováno především z grantových prostředků (60 %) a z pevně stanovených částí rozpočtu příslušné vysoké školy (43 %). Na samofinancování (sponzoringu, doplňkových činnostech, jako je poskytování kopírovacích služeb či prodeje upomínkových předmětů, organizování akcí pro veřejnost) je založeno hospodaření 17 % (tj. 6) pracovišť. Sedm pracovišť je financováno jinými způsoby (z jednoho pracoviště přišla odpověď, že jeho činnost není nijak financována).

Více než polovina poradenských pracovišť sídlí ve více budovách na různých místech daného sídla školy (57 %, tj. 20), třetina (11 pracovišť) přímo v kampusu vysoké školy. Od 4 pracovišť

nepřišla žádná odpověď. Polovina pracovišť je situována na fakultách, 20 % na rektorátech a 23 % na dalších pracovištích dané vysoké školy. Většina (77 %) pracuje ve vlastních prostorách. Naprostá většina pracovišť (89 %, tj. 31) je pro své uživatele dopravně bezproblémově dostupná.

Z hlediska vybavenosti mají téměř všude k dispozici počítače (91 %), většinou i notebooky (69 %). 43 % pracovišť je vybaveno dataprojektory a fotoaparáty, 34 % má k dispozici mobilní telefon a 23 % videokameru. Pět pracovišť má vše, naopak tři pracoviště neuvedla nic (lze to ovšem chápat tak, že sice nemají vlastního nic, mají ovšem vybavení pronajaté od institucí, v jejichž prostorách sídlí).

4. Personální zabezpečení a vzdělávání poradců

To, jakému typu poradenství se dané pracoviště věnuje, přirozeně podmiňuje jeho personální vybavení. Může tomu být ale také naopak - disponibilita příslušných odborníků určuje typ poskytovaného poradenství. U sedmi pro poradenství nejvýznamnějších odborností byly sledovány jejich počty, typ poradenství, velikost úvazku a počet hodin, věnovaný práci v poradně. Pro přehlednost jsou v následujících tabulkách uvedeny zjištěné údaje vždy pro každou odbornost samostatně. S ohledem na malé počty jsou uváděny pouze absolutní počty.

Psycholog

<i>Počet kmenových poradců</i>	Žádný	1	2		
	30	3	2		
<i>Počet interních poradců</i>	Žádný	1	2	3	4-5
	18	10	2	3	2
<i>Počet externích poradců</i>	Žádný	1	6-10		
	31	2	2		
<i>Typ poskytovaného poradenství</i>	Žádný	SO2	PP	PSP	SPP
	17	1	1	15	1
<i>Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ</i>	Žádný	0,3	0,7-0,8	1	
	16	2	4	13	
<i>Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně</i>	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	12	7	8	4	4

Speciální pedagog

Počet kmenových poradců	Žádný	2			
	32	3			
Počet interních poradců	Žádný	1	3		
	31	3	1		
Počet externích poradců	Žádný	1			
	33	2			
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	SPP			
	29	6			
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	0,7-0,8	1		
	30	1	4		
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	29	2	1	2	1

Pedagog

Počet kmenových poradců	Žádný	1	3	5	
	30	2	2	1	
Počet interních poradců	Žádný	1	2	3	5
	27	4	2	1	1
Počet externích poradců	Žádný	1			
	34	1			
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	SO2	PP	PRAP	
	25	8	1	1	
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	0,3	0,5	0,9	1
	24	1	1	1	8
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	21	5	3	3	3

Ekonom

Počet kmenových poradců	Žádný	1			
	34	1			
Počet interních poradců	Žádný	1			
	34	1			
Počet externích poradců	Žádný				
	35				
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	PP			
	33	2			
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	1			
	33	2			
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	31 a více			
	33	2			

Sociální pracovník

Počet kmenových poradců	Žádný	1	2
	31	3	1
Počet interních poradců	Žádný		
	35		
Počet externích poradců	Žádný		
	35		
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	SPP	PRAP
	32	2	1
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	1	
	34	1	
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20
	32	1	2

Informační pracovník

Počet kmenových poradců	Žádný	1	2	3 a více	
	23	6	2	4	
Počet interních poradců	Žádný	1			
	33	2			
Počet externích poradců	Žádný	5-6			
	32	3			
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	SO1	SO2	PP	
	27	2	3	3	
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	0,2	1		
	31	1	3		
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	24	2	4	3	2

Administrativní pracovník

Počet kmenových poradců	Žádný	1	3-4		
	26	7	2		
Počet interních poradců	Žádný	1			
	33	2			
Počet externích poradců	Žádný				
	35				
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	SO1	SO2	PP	
	30	1	2	2	
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	0,5	1		
	31	1	3		
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	25	3	3	2	2

Jiná odbornost

Počet kmenových poradců	Žádný	2			
	34	1			
Počet interních poradců	Žádný	1	2		
	32	2	1		
Počet externích poradců	Žádný	1	2		
	31	2	2		
Typ poskytovaného poradenství	Žádný	PP	PRAP		
	29	2	4		
Průměrný pedagogický úvazek IP na VŠ	Žádný	1			
	32	3			
Průměrný měsíční počet odpracovaných hodin v poradně	Žádný	1-10	11-20	21-30	31 a více
	29	3	-	1	2

Nejčastěji pracují v poradnách na pozicích kmenových poradců (tj. na celý pracovní úvazek obvykle bez pedagogického úvazku) informační pracovníci a ovšem také administrativní pracovníci. Jako interní (tj. interní pracovníci poradny, kteří mají zároveň pedagogický úvazek na dané vysoké škole) i externí (tj. pracovníci zaměstnaní na částečný úvazek v poradně, kteří nejsou pedagogickými nebo administrativními pracovníky dané vysoké školy) jsou v poradnách nejčastěji zaměstnání psychologové. Ti také působí v nejvíce typech poradenství, mají nejvíce úvazků a odpracují nejvíce hodin. Naopak nejméně často se v poradnách vyskytují ekonomové a sociální pracovníci.

Většina poradců prochází v rámci pracoviště dalším vzděláváním. Děje se tak zejména příležitostně (66 %), jen na šesti pracovištích je proces vzdělávání systematický, na stejném počtu pracovišť naopak žádné další vzdělávání neprobíhá. Nejčastější formou je samostudium (66 %), absolvování přednášek (51 %) či vzdělávacích kurzů (43 %). Další v dotazníku uvedené formy (supervize a akreditovaný psychologický výcvik) byly zastoupeny jen v malém počtu pracovišť (7, resp. 4).

V hodnocení současného stavu vzdělávání poradců na pětistupňové škále převažují kladné postoje (jako výborný či velmi dobrý jej hodnotilo 43 % pracovišť). Střední hodnotou je označila třetina pracovišť, čtvrtina volila spíše záporné hodnocení. Možnosti zlepšení uvedlo 19 pracovišť a jsou spatřovány především ve zvýšení finančních a časových dotací na poradenství.

Hodnocení současného stavu informovanosti poradců je výrazně pozitivnější, neboť prvními dvěma variantami (výborný či velmi dobrý) jej hodnotilo 74 % pracovišť. Záporné hodnocení uvedla jen tři pracoviště. Možnosti zlepšení uvedlo 11 pracovišť, většinou jde o interní opatření (dostupnost informací, jejich využití apod.).

Většina pracovišť (66 %) je ochotna se o odborné kompetence svých poradců podělit při dalším vzdělávání pracovníků ostatních poraden. Nabízená témata odráží typy poskytovaného poradenství.

5. Klienti poradenských pracovišť

Z podstaty poradenských pracovišť vyplývá také její dominantní klientela, kterou tvoří studenti bakalářských a magisterských programů (po 94 %). Již méně často jsou klienty studenti doktorských programů a zaměstnanci dané vysoké školy, zejm. učitelé (po 71 %) a také její absolventi (66 %). Zhruba polovina pracovišť uvedla mezi svými klienty zájemce o studium a studenty se specifickými potřebami. Marginální kategorie klientů tvoří firmy či organizace (34 %), vypracování analýz pro vedení vysokých škol (23 %) a zahraniční zájemci o studium (20 %).

V dotazníku byly podrobně sledovány počty klientů v jednotlivých skupinách podle typu poradenství. Protože jednotlivá pracoviště se v tomto směru od sebe dosti liší a prezentovat zde všechny údaje by bylo nepřehledné, omezíme se v následující tabulce pouze na uvedení absolutního počtu těch pracovišť, která nějaké počty uvedla.

	<i>Studijní orientace pro uchazeče</i>	<i>Studijní orientace pro studenty</i>	<i>Profesní poradenství</i>	<i>Psychologické poradenství</i>	<i>Poradenství pro studenty se specifickými potřebami</i>	<i>Právní poradenství</i>
Zájemci o studium	8	2	4	0	6	1
Studenti bak. programů	3	10	15	15	7	6
Studenti mag. programů	3	11	15	16	7	7
Studenti doktorských programů	2	8	8	8	4	3
Studenti se specifickými potřebami	2	2	3	5	9	1
Absolventi	2	1	11	7	2	2
Zaměstnanci VŠ	1	1	1	10	2	3
Vedení VŠ	1	0	1	1	1	0
Firmy	1	0	4	0	1	0
Veřejnost	3	1	0	1	1	1
Zahraniční zájemci o studium	1	1	0	0	1	0
Další uživatelé	0	1	1	1	1	0

Údaje v tabulce potvrzují předchozí zjištění o tom, že nejvíce pracovišť se věnuje psycholo-

gickému a profesnímu poradenství a že základní skupinu klientů tvoří studenti. Ostatní varianty jsou zastoupeny již mnohem méně.

6. Propagace pracovišť

Dalším tématem, které bylo detailně sledováno, byly nástroje propagace a význam, jaký je jim poradenskými pracovišti přikládán. Jak využívání, tak význam byly sledovány na pětistupňové škále (1 = nejméně, 5 = nejvíce). V následující tabulce uvádíme hodnotu aritmetického průměru a také počet pracovišť, která svůj postoj uvedla (neboť ne všechna pracoviště se vyjadřovala ke všem nástrojům).

<i>Nástroj propagace</i>	<i>Využívání nástroje Ø</i>	<i>Počet pracovišť</i>	<i>Důležitost nástroje Ø</i>	<i>Počet pracovišť</i>
Informování o činnosti poradenského pracoviště na webové stránce školy.	4,39	31	4,06	33
Webová stránka poradenského pracoviště.	4,07	30	3,97	32
Tištěné propagační materiály (plakáty, letáky, brožury) k průběžně poskytovaným službám.	2,87	30	2,94	32
Tištěné propagační materiály (plakáty, letáky, brožury) k jednorázovým akcím.	3,04	26	3,11	28
Publikační činnost poradenského pracoviště v univerzitních periodikách.	3,00	27	2,76	29
Publikační činnost poradenského pracoviště ve veřejných periodikách.	2,12	26	1,63	27
E-mailing studentům, absolventům.	3,38	29	3,13	31
E-mailing firmám a organizacím z mimouniverzitního prostředí.	2,26	23	2,13	24
Aktivní účast na konferencích, seminářích, školeních, workshopech pro poradce v ČR.	3,45	29	3,10	31
Aktivní účast na konferencích, seminářích, školeních, workshopech pro poradce v zahraničí.	2,56	27	2,25	28
Účast poradenského pracoviště na dnech otevřených dveří univerzity.	3,48	29	2,97	31
Pořádání konferencí, seminářů, školení, workshopů pro studenty.	3,75	28	3,63	30
Pořádání konferencí, seminářů, školení, workshopů pro poradce a další zástupce univerzity.	2,46	26	2,37	27
Pořádání veletrhu pracovních příležitostí.	2,04	23	2,08	24
Aktivní spolupráce s firmami a organizacemi z mimouniverzitního prostředí.	2,58	26	2,64	28

Jednoznačně nejvíce jsou využívány dva nástroje, a sice webové stránky školy a vlastního pracoviště. Ty jsou také, i když v opačném pořadí, hodnoceny jako nejdůležitější a vyjádřilo se k nim také nejvíce pracovišť. Na střední úrovni využívání je pořádání konferencí, seminářů, školení či workshopů pro studenty a aktivní účast na nich a dále účast poradenského pracoviště na dnech otevřených dveří příslušné vysoké školy. Využívána je také publikační činnost v univerzitních periodikách a nejrůznější tištěné propagační materiály. Naopak nejméně je využívána publikační činnost poradenského pracoviště ve veřejných periodikách.

Podobně tomu je také v případě hodnocení důležitosti uvedených nástrojů. S jedinou výjimkou jsou hodnoty jejího hodnocení poněkud menší než v případě využívání nástrojů. Tou výjimkou jsou již zmíněné tištěné propagační materiály k jednorázovým akcím, které jsou hodnoceny jako čtvrté nejdůležitější (po webových prezentacích a pořádání konferencí, seminářů, školení či workshopů pro studenty). Také v tomto případě je jako nejméně důležitým nástrojem hodnocena publikační činnost poradenského pracoviště ve veřejných periodikách.

Polovina pracovišť považuje svoji propagaci vcelku za uspokojivou. Druhá polovina uváděla mezi opatřeními vedoucími ke zlepšení současného stavu jednak zvýšení finančních dotací (54 %), jednak posílení personálního obsazení (49 %). Rezervy ve statusu pracoviště v rámci univerzity uvedla třetina pracovišť stejně jako potřebu lépe spolupracujícího marketingového oddělení univerzity.

Většina pracovišť (71 %) také necítí potřebu plánovat nové propagační aktivity. Ta pracoviště, která tuto potřebu mají, chtějí propagaci zlepšovat především novými webovými aktivitami, případně úpravami svých statutů.

Většina pracovišť (74 %) má také velký zájem o zasílání informací o pořádání seminářů, konferencí či workshopů, naopak jen jedno pracoviště tuto nabídku odmítlo.

S tím souvisí také nabídka na spolupráci při aktivní tvorbě a vkládání informací na webový portál věnovaný vysokoškolskému poradenství. 29 % pracovišť uvedlo rozhodný zájem, 43 % by o to patrně mělo zájem. Šest pracovišť (tj. 17 %) by o to naopak zájem asi nemělo a čtyři pracoviště tuto otázku neuměla posoudit.

7. Výzkum, perspektivy a bariéry dalšího rozvoje

Více než polovina pracovišť (57 %) má své poradce zapojeny ve výzkumných aktivitách v oblasti poradenství. Rovným dílem se to týká jak většiny poradců, tak jen některých. Zbývajících 43 % pracovišť své poradce takto zapojeny nemá. Většina pracovišť plánuje v budoucnu výzkumné aktivity související s činností pracoviště, z toho 26 % určitě a 37 % bude patrně nějaké takové výzkumy provádět. Zbývajících 37 % o tom zatím neuvažuje.

Je jasné, že všechny pracoviště se chtějí dále rozvíjet. Názory na rozvoj jednotlivých typů poradenství byly sledovány na čtyřstupňové škále (1 = určitě ano, 4 = určitě ne). Seřadíme-li výsledné postoje podle průměrů, dostaneme následující pořadí.

	<i>Průměr</i>	<i>Abs. počet</i>
Psychologické a sociálně psychologické poradenství (PSP)	1,55	29
Profesní poradenství (PP)	1,62	29
Jiný typ poradenství	1,67	6
Jiná činnost kromě poradenství	1,71	7
Studijní orientace pro studenty všech forem vš. studia (SO2)	1,86	29
Poradenství pro studenty se specifickými potřebami (SPP)	2,19	21
Studijní orientace pro uchazeče o vysokoškolské studium (SO1)	2,24	25
Právní poradenství (PRAP)	2,75	20

Je zřejmé, že pracoviště chtějí nejvíce rozvíjet ty oblasti, které je již dnes profilují. Relativně nejméně zájmu je o právní poradenství a o poradenství pro uchazeče o vysokoškolské studium.

Pokud jde o bariéry, pak nejčastěji uváděnou bylo, podle očekávání, financování poradenství, které uvedlo 74 % pracovišť. Necelá polovina uvedla vnitřní institucionální postavení v rámci školy (46 %), personální vybavenost (43 %) a třetina prostorové omezení. Sedm pracovišť uvedlo jako bariéru vnější institucionální omezení, daná buď nedostatečnou koncepcí samotného poradenství či problémy ve spolupráci s ostatními institucemi (úřady práce, neziskovými organizacemi ad.).

Většina pracovišť (69 %), se ovšem cítí být na další vývoj připravena.

8. Samostatné části dotazníku pro některé typy poradenství

A. PROFESNÍ PORADENSTVÍ

Nejvíce prostoru z části věnované specializačním dotazníkům byla věnována profesnímu poradenství a především používaným metodám. V úvodu byly podrobněji sledovány oblasti, kterým je profesní poradenství věnováno. Nejčastěji byla uváděna volba profesního zaměření.

	<i>Abs. počet</i>
Poradenstvím při volbě profesního zaměření či uplatnění	10
Pomocí při výběru studijního oboru	7
Pořádáním seminářů a tréninků	6
Zprostředkováním zaměstnání	5
Psychodiagnostikou profesních předpokladů	5
Pracovně-právním poradenstvím	3
Jiným oblastem	1

Ve shodě s předchozími zjištěními jsou nejčastějšími klienty studenti magisterského (24 pracovišť) a bakalářského (23 pracovišť) studia. Uchazeče o studium uvedlo 8 a doktorandy 7 pracovišť, pět uvedlo jiné osoby.

Z hlediska metod jsou téměř vždy používány rozhovory, doplňované dalšími technikami.

	<i>Abs. počet</i>
Rozhovor	26
Pozorování	15
Workshopy či semináře zaměřené na dovednosti související s uplatněním absolventů	15
Psychodiagnostiku (standardizované dotazníky a testy)	12
Informování písemnou či elektronickou formou	12
Orientační dotazníky a didaktické testy (např. Thomas, kariérové kotvy apod.)	11
Assessment centre	6
Řešení modelových situací	6
Jiné	2

V případě, že pracoviště pořádá workshopy či semináře věnované profesnímu poradenství, je jejich nejčastější náplní příprava k přijímacímu pohovory, psaní CV nebo trénink prezentačních a komunikačních dovedností.

	<i>Abs. počet</i>
Příprava k přijímacímu pohovoru	15
Trénink prezentačních a komunikačních dovedností	14
Psaní CV	13
Jiná témata	6
Příprava na assessment centre	5
Kreativita	6
Asertivita	5
Time management	5
Stress management	3

Nejčastěji používané psychodiagnostické metody jsou osobnostní dotazníky a projektivní metody, relativně nejméně nestandardizované testy.

	<i>Velmi používané</i>	<i>Středně používané</i>	<i>Málo používané</i>	<i>Nemáme k dispozici</i>	<i>Máme k dispozici, ale nepoužíváme</i>
Osobnostní dotazníky (např. NEO osobnostní inventář)	6	3	2	5	1
Intelligenční testy (např. IST, Ravenovy progresivní matice)	3	6	2	5	3
Specifické výkonové testy (např. Test koncentrace pozornosti)	5	2	3	4	5
Projektivní metody (např. Test stromu)	6	3	2	4	2
Testy vědomostí	4	3	0	4	7
U nás nestandardizované testy a dotazníky (např. Thomas, MBTI, Belbin)	4	1	2	6	3

Z osobnostních dotazníků jsou nejčastěji používány NEO, Bochumský osobnostní dotazník a Eysenckovy osobnostní dotazníky.

	<i>Abs. počet</i>
NEO (osobnostní inventář zkrácená či plná verze)	9
BIP Bochumský osobnostní dotazník	7
Eysenckovy osobnostní dotazníky pro dospělé	6
ICL (Dotazník interpersonální diagnózy)	5
LMI (Dotazník motivace k výkonu)	5
IHAVEZ, SPIDO, VAROS	4
Test profesních zájmů	4
16 PF (Cattelův osobnostní dotazník)	3
Dotazník volby povolání a plánování profesní kariéry	3
Hoganovy dotazníky (HPI, MVPI, HDS)	1
Jiné dotazníky	1

Z inteligenčních testů jsou používány stejnou měrou (9 pracovišti) Ravenovy progresivní matrice a testy struktury inteligence, jen na třech pracovištích jsou to dále Wechslerovy testy inteligence (WAIS-R, WAIS-III) příp. jiné (ovšem nespecifikované) testy.

Ze specifických výkonových testů jsou častěji (na 7 pracovištích) používány testy koncentrace pozornosti (TKP) a testy manažerských předpokladů (na 5 pracovištích). Dvě pracoviště uvedla užívání testu pozornosti d2.

Ze specifických projektivních testů je nejčastěji používán test kresby stromu (Baum Test) (11 pracovišť) a kresba postavy (8 pracovišť). Lüscherův test a Hand test využívají na 5, resp 4 pracovištích, Rorschachův test na třech. Dvě pracoviště uvedla jiný test, shodně se jednalo o Zulligerův test. Z dalších testů je na dvou pracovištích využíván Belbinův dotazník týmových rolí a na jednom System Thomas International.

Poměrně častá je v oblasti profesního poradenství spolupráce s podniky. Nejčastěji má formu zprostředkování zaměstnání studentům (11 pracovišť) a pořádání seminářů a workshopů s odborníky z praxe (10 pracovišť). Zprostředkování stáží uvedlo 8 a využití odborníků z praxe v rámci výuky 7 pracovišť. Nejméně časté je zprostředkování zpracování projektů, seminárních, bakalářských a diplomových prací (5 pracoviště).

B. PSYCHOLOGICKÉ a PSYCHOSOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Tato část, třebaže je věnována nejčastěji poskytovanému typu poradenství, nebyla příliš rozsáhlá. Zahrnovala 4 otázky věnované používaným metodám práce, oblastem psychologického poradenství a vzájemnému poměru jejich zastoupení, frekvenci kontaktu s klienty a času, který jim je věnován.

Nejčastěji používanou metodou je trénink efektivní komunikace (asertivita, naslouchání, já-výroky ad.), kterou využívá 15 pracovišť, dále instruktáž (14 pracovišť) a relaxační techniky (13 pracovišť). Hraní rolí a tréninku empatie se věnuje shodně 9 pracovišť.

Všechny respondentům nabídnuté oblasti poradenství jsou zastoupeny téměř shodně – 22 pracovišť se zabývá problémy při studiu (poměr se pohybuje mezi 5 až 70 %), 21 problematice mezilidských vztahů (poměr opět mezi 5 až 60 %), 20 řešením krizových situací (s poměrem 2 až

40 %) a 19 psychickým obtížím (poměr 10 až 40 %). Devět pracovišť se věnuje jiným oblastem (odlišné sexuální orientaci, komunikaci apod.).

Nejčastěji (14 pracovišť) jde o opakované kontakty s klienty. Průměrný počet takových kontaktů se pohybuje mezi 2 až 8, jednorázový kontakt uvedlo 5 pracovišť. Průměrný čas strávený s jedním klientem se nejčastěji pohybuje mezi 1-2 hodinami, čtyři pracoviště udala čas delší.

C. STUDIJNÍ PORADENSTVÍ

Nejkratší doplňkový dotazník byl věnován studijnímu poradenství. Zahmoval jen dvě otázky, a sice na nejčastější témata a nejrozšířenější způsob studijního poradenství.

Pokud jde o témata, pak nejčastěji jde o formy a typy studia (17 pracovišť) a přijímací řízení (14 pracovišť). 13 pracovišť uvedlo celoživotní vzdělávání a 12 studium v zahraničí, 8 pracovišť problematiku administrativního zajištění studia.

Z hlediska způsobu poradenství je nejčastější osobní komunikace (14 pracovišť s podílem od 15 do 90 %). E-mailová komunikace byla zastoupena 11 pracovišti s podílem 5-60 %, 10 pracovišť uvedlo telefonickou komunikaci (5-50 %), semináře 9 pracovišti (5-20 %). Přednášky jako způsob poradenství uvedla 3 pracoviště s podílem 5-15 %.

D. PORADENSTVÍ PRO STUDENTY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

Poslední z doplňující dotazníků byl věnován poradenství pro studenty se specifickými potřebami. Jeho struktura byla obdobná, jako v předchozích částech. Nejčastější formou podporu těmto studentům ze strany poradenských pracovišť je poskytování informací a zprostředkování kontaktů (po 13 pracovištích) a také osobní podpora (12 pracovišť). Asistenční služby poskytuje 8 pracovišť, jinou podporu (konzultace, diagnostiku) 4 pracoviště. 4 pracoviště poskytují těmto studentům digitalizaci literatury.

Nejčastější formou kontaktu je osobní (11 pracovišť), příp. E-mailový (10 pracovišť) kontakt. Telefonický uvedlo 6 pracovišť.

Informace jsou zveřejňovány buď na webových stránkách nebo přímým mailováním stu-

dentům (po 9 pracovištích), příp. nástěnkami (6 pracovišť). Tři pracoviště využívají další subjekty (koordinátory podpory), 2 pracoviště uvedla, že informace nezveřejňují.

Zvláštní pozornost studentům prvních ročníků věnuje 11 pracovišť, uplatnění absolventů na trhu práce monitoruje 5 pracovišť. 9 pracovišť věnuje čas dalšímu vzdělávání v problematice zdravotního postižení.

9. Výsledky dotazování na školách, kde nejsou ustavena poradenská pracoviště

Jak bylo uvedeno v úvodu této zprávy, vedle hlavního šetření byla připravena krátká sonda pro ty vysoké školy, které nemají ustavena vlastní poradenská pracoviště. Jejím cílem bylo zjistit, zda i přesto poskytuje daná vysoká škola nějaké poradenství (a pokud ano, jaké) a zda s vytvořením specializovaného poradenského pracoviště počítá (a pokud ano, v jakém horizontu). Zde bylo získáno 7 řádně vyplněných dotazníků z následujících vysokých škol:

1. Vysoká škola CEVRO Institut
2. Vysoká škola podnikání, a.s. Ostrava
3. Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
4. University of New York in Prague
5. Středočeský vysokoškolský institut, s.r.o., Kladno
6. Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku
7. Brno International Business School, B.I.B.S., a.s.

Za pozornost stojí fakt, že Vysoká škola podnikání v Ostravě je zahrnuta také mezi těmi školami, které se zúčastnily hlavního šetření. Nejde ovšem o omyl, neboť zde je již poradenství poskytováno v rámci rektorátu, avšak bez vlastního institucionalizovaného pracoviště. Je také zjevné, že nějakou formu poradenství poskytují stále častěji i soukromé vysoké školy a vezme-li v úvahu jejich současný počet i dosavadní trendy je jasné, že se poradenství pomalu ale jistě prosazuje i na nich.

Jak ukazuje následující tabulka, všechny uvedené vysoké školy poskytují poradenství pro studijní orientaci jak pro uchazeče, tak pro studenty. Tři školy poskytují také profesní poradenství. Všechny typy poradenství poskytuje pouze jedna z nich (University of New York in Prague), jako jiný typ uvedla tato škola poskytování ubytovacích služeb. Jiný typ poradenství, a sice poradenství pro zahraniční studenty a pro studenty do zahraničí vyjíždějící, poskytuje Vysoká

škola podnikání v Ostravě.

	<i>Typy poradenství</i>						
	<i>SO1</i>	<i>SO2</i>	<i>PP</i>	<i>PSP</i>	<i>SPP</i>	<i>PRAP</i>	<i>Jiný typ</i>
Vysoká škola CEVRO Institut	x	x					
Vysoká škola podnikání,a.s. Ostrava	x	x	x				x
Vysoká škola technická a ekonomická v Č. Budějovicích	x	x	x				
University of New York in Prague	x	x	x	x	x	x	x
Středočeský vysokoškolský institut, Kladno	x						
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku	x	x					
Brno International Business School	x	x					

Na otázku, které typy dosud neposkytovaného poradenství školy postrádají a které by tedy chtěly zavést, odpovědělo šest z nich. O pedagogicko psychologickém poradenství uvažují na Vysoká škola podnikání v Ostravě a Vysoké škole technické a ekonomické v Č. Budějovicích, o právním poradenství na Vysoké škole CEVRO Institut. Poradenství pro absolventy zvažuje University of New York in Prague, na Brno International Business School zase plánují zavedení poradenství pro firmy svých studentů.

Pokud jde o časový horizont zavedení těchto nových typů poradenství, ten se pohybuje od 6 měsíců (University of New York in Prague) až po „výhled“ bez uvedení termínu.

10. Hlavní vývojové trendy ve vysokoškolském poradenství

Vysokoškolské poradenství prochází etapou poměrně rychlého rozvoje, které je podmíněné zejména výrazným růstem počtu studentů vysokých škol a ovšem také zvyšujícím se obecným důrazem na zajišťování poradenských služeb v rámci zkvalitňování lidského kapitálu. Jedním z důsledků zvyšování počtu studentů je různá úroveň jejich připravenosti na studium. Příčiny lze najít jak v nižším kulturním kapitálu části studentů (tzn. že rodiče mají nižší vzdělání a svým dětem tedy nemohou předat potřebné postoje a návyky), tak v tom, že řada studentů se pro studium rozhoduje nikoliv na základě dlouhodobého zájmu, ale podle momentální osobní situace či situace na trhu práce. To vše (a řada dalších aspektů) se následně odráží v růstu potíží ve studiu, v osobním životě, v obtížnějším hledání na studium navazujících profesních či dalších vzděla-

nostních drah apod.

Pro charakteristiku hlavních vývojových trendů lze využít především analýz, které dlouhodobě zpracovává Národní informační středisko pro poradenství při Národním vzdělávacím fondu. Zde mj. vyšla v roce 2002 studie Poradenství na vysokých školách autorů Z. Freibergové, V. Fantové, K. Goulliové a L. Menclové. V ní byla daná problematika široce analyzována a byly zde také prezentovány výsledky jednak monitorování stavu vysokoškolských poraden, jednak výzkumů, které se na toto téma do té doby provedly. Chceme-li tedy nyní ukázat, jakým směrem se vysokoškolské poradenství vyvíjí, máme díky této studii k dispozici poměrně spolehlivé a komplexní údaje vztažené ke stavu v roce 2001.

V roce 2001 existovalo podle této studie na českých vysokých školách celkem 48 poraden, jejichž struktura a činnost byly následně analyzovány. Kromě nich autoři registrovali jednu poradnu studentskou a jednu internetovou, které ovšem nebyly z důvodu nedostatku informací o případných dalších studentských poradnách do přehledu zahrnuty. Prostým srovnáním celkového počtu je zřejmé, že dnes (tj. v roce 2008) registrujeme poraden více, tj. 57. Toto srovnání nemusí být ovšem příliš korektní, neboť nevíme, zda se některé poradny mezitím nesloučily či naopak nerozdělily, zda nedošlo k jejich přejmenování apod.

Poněkud spolehlivějším indikátorem by mohlo být srovnání poraden podle poskytovaného typu poradenství. Zde ovšem narážíme na problém další, neboť zatímco dnes je pro charakteristiku poraden používáno 6 typů, autoři zmíněné studie uváděly typy 4. Z následující tabulky je zřejmé, že pod psychologické a sociálně psychologické poradenství (PSP) bylo v roce 2001 patrně zahrnuto také poradenství pro studenty se specifickými potřebami (SPP). Pokud jde o právní poradenství (PRAP), není jasné, zda bylo začleněno pod jiné typy nebo zda v té době v nějaké konstituované podobě vůbec existovalo. Je nutno také upozornit na to, že zatímco pro rok 2001 se jedná (pravděpodobně) o vyčerpávající přehled, v roce 2008 máme k dispozici jen údaje za ty poradny, které odpověděly na rozeslaný dotazník (tj. 35). Spolehlivější informaci bude možné poskytnout až poté, kdy data poskytnou i zbývající poradenská pracoviště.

<i>Typy poradenství</i>	<i>2001</i>	<i>2008</i>
Psychologické a sociálně psychologické poradenství (PSP)	38	27
Profesní poradenství (PP)	26	26
Studijní orientace pro studenty všech forem vš. studia (SO2)	29	23
Studijní orientace pro uchazeče o vysokoškolské studium (SO1)	29	16
Poradenství pro studenty se specifickými potřebami (SPP)	-	16
Jiná činnost kromě poradenství	-	14
Právní poradenství (PRAP)	-	12
Jiný typ poradenství	-	9
<i>Celkem</i>	<i>48</i>	<i>35</i>

Jak v roce 2001, tak v roce 2008, je k dispozici struktura poradenských pracovišť podle uvedených typů poradenství. Z výše uvedených důvodů (vyčerpávající informace v roce 2001 versus výběrová informace v roce 2008, nejasná identifikace totožnosti pracovišť z důvodu změny názvu apod.) není ovšem možné u řady z nich provést prosté srovnání mezi oběma roky. Proto uvádíme dvě tabulky – první je přejata z citované studie, druhá byla získána zpracováním dat z letošního šetření.

Rok 2001 (stav k 17.10.2001)

	<i>Typy poradenství</i>				<i>Počet poraden na škole</i>
	<i>SO1</i>	<i>SO2</i>	<i>PKP</i>	<i>PPP</i>	
1) Univerzita Karlova v Praze					10
1/ Rektorátní pracoviště	x	x	x	x	
2/ Filozofická fakulta				x	
3/ Pedagogická fakulta			x	x	
4/ 1. lékařská fakulta				x	
5/ 2. lékařská fakulta				x	
6/ 3. lékařská fakulta	x	x		x	
7/ Lékařská fakulta v Plzni	x	x	x	x	
8/ Lékařská fakulta v Hradci Králové	x		x	x	
9/ Farmaceutická fakulta v Hradci Králové				x	
10/ Fakulta tělesné výchovy a sportu	x	x	x	x	
2) Masarykova univerzita v Brně					1
11/ Rektorátní pracoviště	x	x	x	x	
3) Univerzita Palackého v Olomouci					5
12/ Filozofická fakulta				x	
13/ Pedagogická fakulta				x	
14/ Právnícká fakulta	x	x	x		
15/ Fakulta tělesné kultury			x	x	
16/ Cyrilometodějská teologická fakulta	x	x	x	x	

4) Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 17/ Pedagogická fakulta 18/ Zemědělská fakulta	x	x	x	x	2
5) Západočeská univerzita v Plzni 19/ Fakulta ekonomická v Chebu 20/ Pedagogická fakulta			x	x	2
6) Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem 21/ Fakulta sociálně ekonomická	x	x	x	x	1
7) Ostravská univerzita v Ostravě 22/ Rektorátní pracoviště	x	x	x	x	1
8) Slezská univerzita v Opavě 23/ Rektorátní pracoviště 24/ Obchodně-podnikatelská fakulta v Karviné	x x	x x	x x	x x	2
9) Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně 25/ Rektorátní pracoviště	x	x	x		1
10) Vysoká škola ekonomická v Praze 26/ Rektorátní pracoviště 27/ Fakulta podnikohospodářská	x	x	x	x x	2
11) Univerzita Hradec Králové 28/ Pedagogická fakulta				x	1
12) České vysoké učení technické v Praze 29/ Rektorátní pracoviště 30/ Elektrotechnická fakulta 31/ Stavební fakulta 32/ Stavební fakulta 33/ Fakulta strojní 34/ Dopravní fakulta	x x x x	x x x x	x x x	x x	6
13) Vysoké učení technické v Brně 35/ Rektorátní pracoviště 36/ Stavební fakulta 37/ Podnikatelská fakulta	x	x	x	x x x	3
14) Vysoká škola chemicko technologická v Praze 38/ Rektorátní pracoviště	x	x	x	x	1
15) Univerzita Pardubice 39/ Fakulta ekonomicko-správní				x	1
16) Vysoká škola báňská – TU Ostrava 40/ Rektorátní pracoviště		x	x	x	1
17) Technická univerzita v Liberci 41/ Rektorátní pracoviště 42/ Pedagogická fakulta	x x	x x		x x	2
18) Česká zemědělská univerzita v Praze 43/ Rektorátní pracoviště 44/ Pedagogická fakulta	x	x	x	x	2
19) Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně 45/ Provozně ekonomická fakulta	x	x	x	x	1

20) Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně 46/ Fakulta technologická	x	x	x	x	1
21) Vysoká škola pozemního vojska ve Vyškově 47/ Rektorátní pracoviště	x	x		x	1
22) Policejní akademie v Praze 48/ Rektorátní pracoviště	x	x	x	x	1
Celkem	28	28	27	39	48

Typy poradenství:

SO1 - studijní orientace pro uchazeče o studium

SO2 - studijní orientace pro studující

PKP - profesní a kariérové poradenství

PPP - poradenství psychologické, pedagogicko-psychologické a sociálně psychologické

2008

	Typy poradenství							Jiná činnost
	SO1	SO2	PP	PSP	SPP	PRAP	Jiný typ	
1) Univerzita Karlova v Praze Informačně-poradenské centrum UK v Praze, Rektorát Psychologická poradna pro vysokoškolá- ky při FF UK Praha, katedra psychologie Mediatéka FF UK, Jazykové centrum Poradenské centrum pro studenty UK HTF se specifickými potřebami Ústav pro humanitní studia v lékařství UK v Praze, 1. lékařská f. Studentská poradna 3.LF UK při Ústavu zdraví dětí a mládeže v Praze Středisko služeb pro studenty LF UK v Plzni Pedagogicko psychologická poradna při LF Hradec Králové	x	x	x	x	x	x	x	X
2) Masarykova univerzita v Brně Poradenské centrum	x	x	x	x				
3) Univerzita Palackého v Olomouci Vysokoškolská sociálně-právní poradna Profesně poradenské centrum FF UP Centrum poradenské služby CMTF			x	x		x		x
4) Jihočeská univerzita v Českých Bu- dějovicích Zemědělská fakulta Vysokoškolská psychologická poradna, Pedagogická fakulta	x	x	x	x				

5) Západočeská univerzita v Plzni Informační a poradenské centrum	x	x	x	x	x	x		x
6) Univerzita J.E.Purkyně v Ústí n. Labem Univerzitní poradenské centrum	x	x	x			x		
10) Vysoká škola ekonomická v Praze Rozvojové a poradenské centrum		x	x	x	x			x
11) Univerzita Hradec Králové Poradenské centrum				x		x		
12) ČVUT v Praze Centrum informačních a poradenských služeb, Rektorát Kariérní centrum, Rektorát Psychologická poradna Fakulty dopravní Poradenské a náborové centrum FEL	x	x		x	x	x	x	x
			x				x	x
	x	x	x	x				x
13) Vysoké učení technické v Brně Institut celoživotního vzdělávání, sekce Poradenství pro studenty Fakulta stavební				x	x			x
		x	x	x			x	
16) Vysoká škola báňská – TU Ostrava Poradenské centrum Koordinátorka studia handicapovaných na FEI	x	x	x	x	x	x	x	
					x			
17) Technická univerzita v Liberci Akademická poradna a poradna pro zpřístupňování studia lidem se zdravotním postižením, Centrum dalšího vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x
18) Česká zemědělská univerzita v Praze Poradenské středisko pro studenty ČZU se speciálními potřebami v Praze, Institut vzdělávání a poradenství	x			x	x	x		
19) Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně Poradenské centrum pro studenty, Institut celoživotního vzdělávání				x	x			
20) Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně Akademická poradna	x	x	x	x	x	x	x	x
21) Univerzita obrany Brno Fakulta ekonomiky a managementu				x	x		x	x
22) Policejní akademie v Praze Poradenské centrum				x	x		x	
23) Vysoká škola podnikání Ostrava Prorektorát pro řízení výuky/vedoucí studií	x	x	x	x	x			
24) Univerzita J.A.Komenského Praha								

Akademické poradenské centrum UJAK	x	x	x	x	x	x		
25) Moravská vysoká škola Olomouc								
Kabinet profesní přípravy	x	x	x					x
Celkem	16	23	26	27	16	12	9	43

Typy poradenství:

SO1 - studijní orientace pro uchazeče o vysokoškolské studium

SO2 - studijní orientace pro studenty všech forem vř. studia

PP - profesní poradenství

PSP - psychologické a sociálně psychologické poradenství

SPP - poradenství pro studenty se specifickými potřebami

PRAP - právní poradenství

Jiný typ poradenství

Jiná činnost kromě poradenství

Z porovnání obou tabulek lze, ovšem při vědomí výše uvedených limitů, odvodit některé základní trendy v oblasti vysokoškolského poradenství. Především se rozšiřuje spektrum nabízených typů poradenství, včetně těch, která jsou svým charakterem průřezová a která jsou vesměs zahrnuta pod označením „jiný typ poradenství“. Dále se rozšiřuje okruh mimoporadenských činností, které příslušná pracoviště provádí, což je zejména přednášková činnost.

Dalším trendem je rozšiřování působnosti poradenských pracovišť. Již autoři citované studie v roce 2001 uváděli, že se prosazují pracoviště s celouniverzitním působením. Tento trend patrně trvá i dnes, což lze dokumentovat na příkladu Vysoké školy podnikání v Ostravě. Současně ovšem lze zaregistrovat zájem o specializované poradenství, a to jak vzhledem ke struktuře klientů, zejm. studentů a zaměstnanců vysokých škol, tak také s ohledem na jejich specifické potřeby (příkladem může být jazykové centrum FF UK). Prosazuje se také určitý trend propojení poradenství s programy celoživotního vzdělávání, kde lze patrně očekávat růst zájmu zejména o poradenství zaměřené na segment starších studentů, studujících v rámci kombinovaného studia či jiných typů vzdělávacích kurzů.

Nesporně pozitivním jevem je také to, jak ukázala sonda na těch vysokých školách, kde dosud samostatná poradenská pracoviště nejsou, že poradenská pracoviště postupně vznikají i v segmentu soukromých vysokých škol. S ohledem na počty studentů, které na nich studují, jde bezesporu o pozitivní trend.

Závěr

Předložená zpráva z šetření poradenských pracovišť českých vysokých škol mapuje po delší době problematiku, kterou zjevně čeká v nejbližších letech poměrně rychlý rozvoj. Záběr šetření byl poměrně široký, což umožnilo jak určitou „inventuru“ stupně dosaženého rozvoje této oblasti, tak formulaci některých hlavních vývojových trendů. Vzhledem k rozsahu zprávy není třeba na tomto místě opakovat hlavní zjištěné poznatky, navíc základní vývojové trendy byly formulovány v předchozí kapitole.

Co je ovšem třeba zdůraznit je, že i přes provedená dvě kola dotazování bohužel trvá omezená výpovědní schopnost získaných dat, která vynikne zejména při pokusu o srovnání se situací v roce 2001 (kdy byla zpracována již dříve citovaná zpráva o vysokoškolském poradenství). Skutečnost, že třetina poradenských pracovišť neodpověděla na zasláný dotazník, nutí k zamyšlení nad důvody tohoto postoje. Je přece nadmíru jasné, že zjištěné poznatky by měly zajímat všechny, kteří v oblasti vysokoškolského poradenství pracují! Je třeba si také uvědomit, že podobná šetření se budou v budoucnu zcela jistě opakovat a jejich příští řešitelé právem ocení disponibilní informace z minulých let. Absence části dat je proto i z tohoto hlediska určitým problémem.